

NEDELNÍ BLESK

SPECIÁL

25. – 30.
SRPNA
VÝSTAVIŠTĚ
ČESKÉ
BUDĚJOVICE

ZEMĚ ŽIVITELKA

BUDOUCNOST ČESKÉ KRAJINY

48.
ROČNÍK

Země živitelka je největší a nejvýznamnější akce svého druhu, zaměření a rozsahu, která je určena pro odbornou i laickou veřejnost. Letošní už 48. ročník agrosalonu se koná na výstavišti v Českých Budějovicích od čtvrtka 25. srpna do úterý 30. srpna a nese podtitul Budoucnost české krajiny.

7 DŮVODŮ, PROČ JI NAVŠTÍVIT

1. ZÍSKÁTE PŘEHLED O TECHNICE

Největší část výstavních ploch je věnována zemědělské technice, některé stroje zde mají svou premiéru!

2. DOZVÍTE SE NOVINKY

Prezentuje se zde mnoho oborů na jednom místě, najdete tu novinky i z myslivosti, včelařství,

rybářství, a to v expozicích i během přednášek a seminářů.

3. UVIDÍTE STOVKY ZVÍŘAT

V pavilonech D1 až D3 a v mobilních kotcích a boxech budou ustájeny stovky hospodářských zvířat, některá z nich spatříte průběžně i na předváděcí.

4. DOBRĚ NAKOUPÍTE

Pavilon T1 patří českým výrob-

cům nabízejícím kvalitní potraviny, které je možné ochutnat i zakoupit za zvýhodněné ceny. Vystavují zde i státní a soukromé organizace poskytující odborné informace veřejnosti.

5. POBAVÍTE SE

Pro návštěvníky jsou připraveny i odpočinkové zóny s bohatým doprovodným a kulturním programem.

6. ZAUJMETE DĚTI

Již neodmyslitelnou součástí agrosalonu je Dětský zemědělský svět, kde se nejmenší návštěvníci seznamují se zemědělstvím formou hry a poznávání.

7. OSLAVÍTE DOŽINKY

Ani letos nebude chybět oslava národních dožinek, ujít si ji nechte v sobotu 27. srpna.

Ing. Mojmír Severin, ředitel Výstaviště České Budějovice: Podpořme domácí produkci, kupujme ji!

Po půlroční pauze se v únoru vrátil do čela českobudějovického výstaviště. Co uznávaný zemědělský konzultant Mojmír Severin radí pěstitelům i farmářům? A tuší, za kolik budeme na konci roku nakupovat základní potraviny?

Text: Bohumil Křeček
Foto: archiv ZŽ

BLESK V roce 2019 se Země živitelky účastnilo 581 vystavovatelů. Kolik jich bude letos?

„Tehdejší ročník byl za řadu let neúspěšnější a letos bude to číslo podobné. Tentokrát přišlo 123 tisíc návštěvníků a doufáme, že jich přilákáme podobné množství.“

BLESK Podtitul zní: Budoucnost české krajiny. Proč?

„Je to klíčové téma. V rámci odborného doprovodného programu a některých expozic vystavovatelů chceme prezentovat pozitivní vliv správně prováděné zemědělské činnosti. K tomu patří i téma vysoce kvalitní tuzemské produkce.“

BLESK Co je potřeba v české krajině rychle změnit?

„Rostlinná ani živočišná prvovýroba není o rychlých

řešeních, každá změna je na roky. A bez jasné a dlouhodobé koncepce zemědělců nedokážou rychle reagovat.“

BLESK Ale něco mohou udělat hned.
„Samozřejmě, jsou například agrotechnické postupy, které zmírňují dopady vodní či větrné eroze na půdu. Nebo přesná aplikace postřiků a hnojiv má pozitivní vliv na kvalitu podzemních vod. A právě tyto technologie v kooperaci například se satelitním naváděním strojů budou vystavovatelé prezentovat.“

BLESK Kdybyste měl dát jako konzultant pěstitelům a chovatelům jednu dvě rady, jaké by to nyní byly?

„Držet se svojí profitabilní produkce a nepodléhat časovým tendencím. Do budoucna využít maximum podpor na investice i hospodaření.“

BLESK Za kolik asi tak budeme na konci roku nakupovat v supermarketech základní potraviny?

„Skutečný dopad teprve přijde, až většina potravinářských podniků doběhne fixace energií. Trhy jsou navíc ve velké obavě z budoucího, a to vždy vyvolává růst cen. Situace by se mohla uklidnit ve druhé polovině příštího roku. Ale je tu ještě jeden faktor.“

BLESK A to?

„Cenová politika řetězců. Pokud se má něco stabilizovat, musí se zapojit všichni. A odpovědností nás všech je zaměřit se na podporu domácí produkce tím, že ji prostě budeme kupovat.“

Mojmír Severin dlouhé roky působil jako zemědělský konzultant zaměřující se na ekonomiku provozu.

Nové akce v areálu

Na začátku roku se Mojmír Severin vrátil do křesla šéfa výstaviště. S jakými plány? „Chceme posilovat význam stávajících akcí a připravovat nové, například se zaměřením na potraviny a komunální techniku. Dále chceme cílit na kongresy a konference, nové pavilony pro ně vytváří úzasně zájem. Prostor výstaviště by měl být v budoucnu vnímán jako eventové centrum celého regionu, a to včetně příhraničních oblastí Rakouska a Německa.“

Vidím signály stabilizace

„Zemědělci to nyní ekonomicky nemají snadné, je to jako dokonalá bouře v ekonomickém světě. A čím větší nejistota, tím větší výkyvy cen. Ale už máme signály stabilizace,“ říká Mojmír Severin.

Dřevěný kombajn, traktúrky, odřážděla, kola. Odsud se dětem nebude chtít!

Vyzkoušet si lze i práci s cepem.

ZÁBAVA PRO MALÉ I VĚTŠÍ

Dětský zemědělský svět

Inspirovat nejmenší návštěvníky a ukázat, že zemědělství je tradiční obor i odvětví, ve kterém se dnes využívají nejmodernější technologie – to je cílem Dětského zemědělského světa. Děti si vyzkouší sušení sena, mláčení obilí cepem, mletí v mlýnku, orání půdy starým pluhem, dojení, ale poznají i nejmodernější technologie. Ve včelařské části se seznámí s historickým i klasickým úlem a zjistí, co je to medomede nebo dýmák, a aby neodcházely s nechtěným suvenýrem, připravěny tu pro ně budou i dětské kombinézy a kukly. A to zdaleka není vše – čeká na ně i dýňobraní, dřevěná farma, malování na obličej, fotokoutek, skákačí hrady, nafukovací trampolíny či dílničky. Areálem vedou i naučné stezky a na většině stánků Dětského zemědělského světa jsou soutěže o ceny. Nechybí ani aktivity pro děti na stáncích vystavovatelů.

KONĚ V AKCI

Na agrosalonu se budou i letos prezentovat také chovatelé koní a na předváděcí jezdce řada ukázek. Od čtvrtky do soboty se zde představí Kladruby, od neděle do úterý pak Jihočeský svaz chovatelů koní. Mimo jiné tu můžete vidět Ivanu Novákovou z Českých Budějovic, která v sedle Lotara předvede ukázkou jízdy v dámském sedle. Kateřina Dědická předvede komentovanou ukázkou práce na dvou lonžích jako přípravu na obsedání a jezdecké vystoupení s hudbou. Denisa Neubauerová přijede s ukázkou práce ve volnosti a ježdění bez sedla a uzdy. A nepochybně zaujme i ukázkou výcviku poníků.

Lákadlem je i možnost stát se na chvíli traktoristou...

Tyhle stroje jsou na baterie. Pohánění je výhradně elektrina.

Unikátní robot určený na vinohrady.

Nenechte si ujít novinky!

Světová premiéra MÍCHAČKA SE ŠNEKEM

Poprvé a naživo bude na Zemi živitelce ve světové premiéře k vidění kompaktní samochod s vertikálním šnekem Triotrac M od výrobce Trioliet.

Co tenhle holandský stroj určený pro menší a středně velké mléčné farmy zvládne? Krmivo je nabíráno pomocí fezného štítu (dosáhne do výšky 4,5 m) a patentovaným nakládacím rotorem, který vše i váží, je dopravováno do míchací vany o objemu 14 m³. Zde jsou jednotlivé složky krmiva smíchány pomocí vertikálního šneku.

Nový samochod se vyznačuje velkou obratností, díky čemuž je vhodný do nízkých stájí a do stíněných prostor mezi budovami, neboť má malý poloměr otáčení. Motor je umístěn vzadu, poháněna jsou všechna čtyři kola.

Kde: výstavní plocha číslo 211

Tak možná vypadá budoucnost při obdělávání polí.

Novinka roku 2022 PRVNÍ ROBOTICKÝ VINOHRADNICKÝ DŘIČ

Plně elektrický společník vinaře značky Bakus zbavuje uživatele namáhavých úkolů. Zvládne vinici okopat, likviduje plevele a zajišťuje postřiky. Jak funguje? Nejprve pěstitel vinice digitálně zmapuje a navede do ní robota. Dále zadá příkaz přes chytrý mobil. Podle francouzského výrobce vydrží baterie až deset hodin, nejrychlejší nabíjení má trvat kolem dvou hodin. O bezpečný provoz se starají senzory i kamery pro rozpoznání pohybu.

Kde: výstavní plocha číslo 215

Výstavní premiéra REVOLUCE NA POLI AUTONOMNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ

Přípravu půdy, zakládání porostu, analýzu rostlin a pěst-

tebních podmínek, cílené ošetřování i sklizeň má zvládnout multifunkční robotický systém s automatickou výměnou nástrojů. Nosná konzole umožňuje mimo jiné instalaci tříbodového traktového závěsu včetně segmentové nádrže, určené například pro závlahu.

Kde: výstavní plocha číslo 307

Zelená novinka ELEKTRICKÝ NAKLADAČ

Zásadní změnu u tohoto smykového nakladače oproti podobným člověk nevidí, ale slyší: je tichý, plně elektrický. Jako první na světě jej vyvinula a prostřednictvím sítě sedesáti dealerů prodává po celém světě ryze česká společnost First Green Industries. Největším odbytištěm jejich strojů jsou rozvinuté trhy v USA, Anglii a Austrálii.

Kde: výstavní plocha číslo 504

Co přední částí pozře, to navází a smíchá. Výsledkem je krmná směs pro ustájený dobytek.

Kamil Malát, ředitel Českého svazu chovatelů masného skotu: Hovězí? Jako pivo nebo auto!

Kromě mnoha jiných zvířat můžete na Zemi živitelce vidět i šampionát krav Aberdeen Angus a Limousine. Jaká je aktuální situace v chovu plemen určených nikoliv na dojení? I na to odpovídá Kamil Malát, ředitel Českého svazu chovatelů masného skotu.

Text: Bohumil Křeček
Foto: archiv ZŽ

BLESK Jak hodnotíte situaci v chovu masného skotu?

„Jako velmi vypjatou. Minimálně o 100 % vyšší než loni jsou ceny energií i krmných doplňků, hnojiva zdražila trojnásobně. Ale výkupní ceny dobytka jsou téměř stejné, v nejlepší případě vyšší maximálně o 25 %.“

BLESK Takže se máme připravit na zdražování?

„To je nevyhnutelné, k tomu je ale potřeba dodat dvě zásadní informace. Zemědělci vždy tahaří za kratší konec, než který mají v ruce zpracovatelé a obchodní řetězce. A pak – situace u masného skotu je specifická.“

BLESK V čem?

„Dlouhodobě v Česku nefunguje zpeněžení podle kvality, a kvůli tomu jsou tuzemští chovatelé

TAKY SI JDETE KOUPIŤ KONKRÉTNÍ ZNAČKU!

masných plemen ekonomicky nuceni vyvážet zhruba ze 70 procent živá zvířata do zahraničí. Buď na porážku, nebo jako mladší kusy k dokrmení třeba v turistických regionech, jako jsou Itálie či Chorvatsko. Odstavená telata stará zhruba deset dvanáct měsíců se hodně vyvážejí například do Turecka, dokážou je tam dokrmit a porazit za výrazně nižší náklady, než jsou v tuzemsku.“

BLESK Proč tu nefunguje zpeněžení podle kvality?

„Když míříte do obchodu, nekupujete si nějaké pivo, ale chcete konkrétní značku. A stejné by to

mělo být i u masa. Neměli bychom chtít hovězí, ale měla by nás zajímat i historie konkrétního zvířete a způsob zpracování či zrání. Je naprosto zásadní rozdíl v kvalitě, jestli si koupíte hovězí pocházející z dojnice, která vyprodukovala 12 tisíc litrů mléka, nebo z vylesněného masného plemene. Jenže to dnes v klasickém obchodě nemáte téměř šanci zjistit. Prodejci sice maso většinou označují dle legislativy, ale namísto ušního čísla, z kterého lze poznat, z jak starého zvířete a jakého plemene maso pochází, jej označují tzv. číslem šarže, které je pro spotřebitele nicneříkající.“

BLESK Proč se to děje?

„Protože na straně obchodních řetězců není vůle. Odmítají to s tím, že Češi údajně o tyto informace nestojí. Na druhou stranu – kdo chce v Česku tuzemskou kvalitu, dostane se k ní. Hodně se rozvíjí segment lokálního prodeje od jednotlivých chovatelů, vznikají malé porážky, malé bourárny. Část spotřebitelů kvalitu vyhledává a připlatí si za ni.“

BLESK V současnosti je u nás chováno zhruba 225 tisíc kusů masného skotu. Je to optimální množství?

„Strategie ministerstva zemědělství uvádí, že je v Česku potenciál minimálně na 300 000 masných krav. Ale už tři roky stavy stagnují, do cho-

vů se tolik nezařazují nové jalovice a průměrný věk se prodlužuje.“

BLESK O čem to vypovídá?

„Že náš obor narazil na strop. Už tady nejsou ani chovatelé, ani kupní síla a především ani pozemky. Celosvětově jsou nejvíce chována plemena Aberdeen Angus a Hereford, když se prodává, málokdy je to pod 250 tisíc za hektar. A hektar je prostor pro jedno zvíře. Takže kdyby chtěl mladý začínající farmař v tuzemsku početně průměrné stádo 60 kusů, jen na pozemky by potřeboval minimálně 15 milionů.“

BLESK Jaké je ideální masné plemeno pro Česko?

„I když jsme malá země, přírodní podmínky jsou tu rozmanité. Je to jako v aut – také neexistuje ideální vůz pro Česko, protože třeba v horách budete mít jiné požadavky než v Polabí. Celosvětově jsou nejvíce chována plemena Aberdeen Angus a Hereford, v Evropě dominují Charolais a Limousine, která se řadí k těm intenzivnějším, vyžadují více péče, v zimě potřebují kvalitnější přímě. V tvrdších podmínkách prosperují třeba Galloway nebo Highland. Ta jsou vhodná i pro farmáře, kteří mají chov jen jako koníčka.“

Seonaid McLarenová a Stephanie Dicková se živí úpravou zvířat na výstavě.

BLESK Na Zemi živitelce pořádáte šampionát plemen Aberdeen Angus a Limousine. Jsou jasní favorité?

„Někdy ano, ale covid pořádání soutěží zamezil, takže to bude klání s velmi otevřeným koncem.“

BLESK Co musí adept na vítězství splňovat?

„Těch kritérií je celá řada. Především soutěží pouze čistokrevná zvířata zapsaná v plemenné knize, která se co nejvíce přibližují ideálu daného ple-

mene v určité životní fázi. Proto je hned několik kategorií a kritérií. Samozřejmě by to zvíře mělo být líbivé, elegantně se pohybující, dobře ovladatelné. Každý rozhodčí má ale logicky trochu jiný pohled. Měli jsme jednou amerického sudího a ten se – a to v Evropě není obvyklé – hodně soustředil i na utváření ven, u býků posuzoval polohu hlavních orgánů, a říkal: sebekrásnější zvíře

Skot učesou kadeřnice

Vystavování hospodářských zvířat berou chovatelé velmi vážně a vybrané kusy připravují mnoho týdnů. Nejprve je musejí očištit, pak přijde na řadu úprava srsti či pedikúra. Na letošní Živitelku si chovatelé masných plemen skotu Angus, Dexter a Limousine pozvali dvě specialistky ze Skotska. Seonaid McLarenová a Stephanie Dicková pocházejí ze slavných chovatelských rodin a připravují zvířata se věnují profesionálně. V Česku stráví týden, během kterého předají své dovednosti mladým i zasloužilým chovatelům.

je k ničemu, když se nedokáže rozmnožit. Laicky řečeno: je to zkrátka taková soutěž miss.“

BLESK Missky před finále moc nejedí...

Pokračujte na straně 6a

Plemeno Limousine je na chov náročnější, v zimě vyžaduje kvalitnější příkrm.

Uvidíte i Dextera

Na Zemi živitelce bude k vidění i Dexter. Tedy ne ten seriálový vrah zabíjející povětšinou z dobrých důvodů, ale masné plemeno, které je ve srovnání s jinými zástupci svého druhu poloviční až třetinové. „Nejmenší evropské plemeno skotu vážící do 500 kilo se u nás rozšiřuje zhruba posledních 10 let a rozhodně není na rozdíl od televizního hrdiny nebezpečné,“ říká Malát.

Nejmenší plemeno skotu Dexter se v Česku chová teprve deset let.

Karel Roden je úspěšný herec i farmář.

...s Karlem Rodenem

Klub chovatelů plemene dexter pořádá během agrosalónu anketu Nejsympatičtější vystavený dextrík. Každé odpoledne bude během komentované přehlídky vyhlášen vítěz a z hlasujících vylosován výherce věčné ceny. Jeden den bude losovat Karel Roden, předseda Klubu chovatelů plemene dexter. Právě do chovu tohoto herce byl v roce 2012 uskutečněn první český import. Do plemenitby bylo za deset let vybráno 95 býků a počet čistokrevných plemenic se navýšil na 450 kusů.

Aberdeen Angus patří k celosvětově nejrozšířenějším masným plemenům.

Z nuly na 225 000

Chov masného skotu má za sebou raketový růst. „Před rokem 1990 se v tuzemsku nechoval a po transformaci se mnozí začali věnovat, až jsme se dostali na 225 tisíc kusů. Část zemědělců už nebyla schopna ustát ekonomický tlak a přecházeli na chov bez tržní produkce mléka, křížila se plemena a začal se rozšiřovat chov čistokrevných, výhradně masných plemen,“ říká Malát.

Chybí zrání

Enormní vliv na kvalitu hovězího má zrání, kdy by mělo být po porážce až 21 dní v chladáku. To se ale u nás ve velkých porážkách moc nedělá, protože zrání maso ztrácí značné procento vody, a řezník tím přichází o peníze.

Kamil Malát je dlouholetým šéfem Českého svazu chovatelů masného skotu.

Kam pro informace

Více se můžete dozvědět na stránkách Českého svazu chovatelů masného skotu (cschms.cz) nebo na portálu milujuhovezi.cz, kde nechybí nabídka farmářů, stejně jako tipy a recepty. Zajímavou službu nabízí hovezimaso.cz. Po zadání ušního čísla zvířete (kód země a číslo), uvedeného na etiketě zboží či v prostoru prodejny, zjistíte: datum narození, datum porážky, pohlaví, plemeno.

Tuk a tuk

Ideální hovězí nemá tuk po obvodu, ale tukové nitky procházejí napříč svaly. „Takový tuk je nositelem chuti, dodává masu šťavnatost,“ říká Kamil Malát s tím, že každý máme jinou chuť, a proto je dobré vyzkoušet maso z více plemen.

„Drtivá většina chovatelů skot před výstavou spíše citlivě přikrmuje. Cílem je mít hezké, zdravé, po všech stránkách vyrovnané a osvalené zvíře. A rozhodčí pozná, když to chovatel s přípravou přezene a zvíře je už moc ztučnělé.“

BLESK A pokud jde přímo o úpravu zevnějšku?

„Základem je, aby zvíře bylo čisté a načesané. A potom existují standardy, podle kterých se jednotlivá plemena střihají či jinak upravují.“

BLESK Je momentálně v Česku býk nebo kráva, jejichž geny by chtěl mít v chovu každý?

„Není a už z podstaty být nemůže. Pokud například chcete k otelení využít insemináčnickou dávku, nerozho-

dujete se jen podle toho, že nějaký býk je momentálně mnohonásobný šampion. Vybíráte podle různých kritérií – původ, nepříbuznost, užitkovost, plemenné hodnoty – zvažujete, čeho chcete docílit – někdo potřebuje zlepšit končetiny, jiný má problém s osvalením nebo řeší rámec či mléčnost... Těch parametrů, kam chcete to svoje stádo posunovat, je celá řada, a proto žádný geniální a všeobírající Pepa neexistuje.“

BLESK Víte, že...

V Česku se, zjednodušeně řečeno, chová třetina čistě masných plemen, třetina výhradně dojných a poslední část tvoří jejich kombinace.

Česká krajina očima Ing. Kateřiny Černý Pixové, Ph.D., z České zemědělské univerzity v Praze: Suchá, monotónní a degradovaná! JAKOU MÁ TEDY BUDOUCNOST?

Zemědělci, kteří se k půdě chovají s péčí dobrého hospodáře, je podle prodávanky menšina. Jedním z důvodů je i fakt, že mnozí podnikají na pozemcích, které jim nepatří, preferují aktuální zisk, a v jakém stavu ji předají další generaci, je moc netrápí...

Respektujeme přirozené procesy a současně využijme nejmodernější techniku. Vraťme vodu do krajiny, oživme pole, změňme podobu lesů i naše myšlení. A doufejme, že už není pozdě. I to říká Ing. Kateřina Černý Pixová, Ph.D., prodávka Fakulty životního prostředí ČZU.

Text: Bohumil Křeček

Foto: scom, archiv ZZ

BLESK Jakým slovem byste okomentovala současnou českou krajinu?

„Zvolila bych alespoň tři: suchá, degradovaná a monotónní.“

BLESK Kdo za to může?

„Krajina je odrazem způsobu hospodaření, které se za posledních 100 let velmi změnilo. U nás vše umocnila éra komunismu, kdy se pod heslem poručíme větru dešti začalo s necitlivým přístupem a porušil se soulad hospodaření s přírodou.“

BLESK Jako například?

„Rozsáhlé odvodňovací systémy, vysoušení mokřadů, rušení mezí, drobných prvků zeleně a polních cest. Scelení pozemků do velkých bloků orné půdy. V těchto trendech se pokračuje dál i v posledních desetiletích, kdy se přidalo nadměrné používání chemie nebo hnojení, v půdě chybí organická hmota. Výsledkem je vysychající krajina, která ztrácí svou pestrost a degraduje.“

BLESK Je monotónní krajina špatná?

„Je méně odolná a méně stabilní než krajina pestrá, má menší šanci odolat i velkým výzvám, jako je například klimatická změna. Každý

systém je stabilnější, když je pestrý – pokud někde selže nebo dojde k výkyvu u jedné složky, jiné ji nahradí či vyrovnají. Čím více tento systém narušíme, tím více musíme dodávat další vstupy.“

BLESK Můžete uvést konkrétní příklad?

„Například nás často trápí hmyzí škůdci, kteří se mohou vlivem velkých polí s jednou plodinou snadno rozmnožit a přemnožit. Pokud by byla krajina pestřejší, bylo by pro takové organismy obtížnější přemnožení. A řešením není škůdce postříkat chemií a zlikvidovat. Tím dojde k narušení systému ještě více, a to i ve více aspektech.“

BLESK Jakých?

„Když najednou zmizí velké množství hmyzu, naruší se tím celý potravní řetězec. Žádná látka totiž není tak selektivní, aby působila jen na škůdce, často má příčný nebo sekundární dopad i na jiné druhy. Chemické látky navíc dále různým způsobem působí v půdě či vodě.“

BLESK Jak vidíte budoucnost naší krajiny?

„Budeme-li pokračovat stejným způsobem, bude krajina dále degradovat a neumím si představit, že se dokáže vyrovnat se všemi ná-

Jak zadržet vodu v krajině? Stavba přehrad podle Kateřiny Černý Pixové není to nejlepší řešení.

strahami, které nás v rámci klimatické změny čekají. Nikdo neví, kolik času máme, proto je potřeba začít jednat okamžitě a doufat, že je za 5 minut dvanáct a ne 10 minut po dvanácté.“

BLESK Co je třeba změnit?

„Hlavně základní přístup – tedy respektovat přirozené principy jako takové. Musíme také využít všech nových technologií a ty skloubit s fungováním procesů v krajině, odborníci se o to snaží například v pilotním projektu Chytrá krajina.“

BLESK Co dalšího doporučujete?

„Cestu vidím i v navracení přírodních prvků do krajiny, zmenšení bloků polí a zlepšení stavu půdy – když je «zdravá», dokáže zadržet velké množství vody. Zcela jistě se začneme více bavit o moderních a efektivních závlahách, precizním zemědělství, které dokáže pracovat cíleně, a také třeba o genetickém šlechtění plodin lépe odolávajících suchu.“

BLESK Sucho, závlahy... Takže návrat stavby přehrad?

„Postavit přehradu na hlavních tocích a pak z nich stěhovat velké množství vody zpět k plodinám je zbytečně složité. Mnohem jednodušší je vytvořit síť lokálních vodních prvků.“

BLESK Jakých?

„Postavit přehradu na hlavních tocích a pak z nich stěhovat velké množství vody zpět k plodinám je zbytečně složité. Mnohem jednodušší je vytvořit síť lokálních vodních prvků.“

BLESK Takže problém je i v dotacích?

BLESK Jakých?

„Jako dobré řešení se jeví třeba rybník s mokřadním okrajem, který nádherně pročistí vodu, jež se může využít k závlaze.“

BLESK Jaká vede cesta k obnovení půdy, když je nedostatek živočišného hnoje?

„Toto je problém. Měli bychom tedy využívat alespoň tzv. zelené hnojení, kdy se po sklizni hlavní plodiny zasejí ty, které se po vzrůstu do půdy zaorají a fungují jako hnojivo. Tato praxe je velmi používaná například v Rakousku, kde je jednou z podmínek dotačního systému. Testují se však další možnosti – například kalů. Obnovení půdy ale není otázkou jednoho či dvou let, spíše nižších desítek let.“

BLESK A proč to u nás nefunguje jako v Rakousku?

„Pokud vím, u nás žádné takové pravidlo v základním nastavení dotačního systému není. Ale on je to hned dvojitý problém, nejde jen o hnojení. Plodiny se sklízí čím dál dříve, pole tak zůstávají bez pokryvu již od poloviny léta a v teplých srpnových dnech se půda bez vegetace rychle zahřívá k extrémním hodnotám, což nepříspěje k vytvoření vhodného mikroklimatu.“

BLESK Takže problém je i v dotacích?

BLESK Jakých?

BLESK Jakých?

BLESK Jakých?

BLESK Jakých?

BLESK Jakých?

BLESK Jakých?

BLESK Jakých?

BLESK Jakých?

BLESK Jakých?

TELEFONY SI ZDARMA DOBIJETE V CHARGEBOXECH!

Použití ChargeBox je velmi jednoduché a zároveň bezpečné. Dle typu vašeho zařízení vyberete příslušnou schránku a po zastrčení dobíjecího kabelu se váš telefon nebo tablet bude dobíjet 30 minut zdarma. Každá schránka má jedinečný originální klíč, kterým své zařízení v bezpečnosti seřfiové schránce uzamknete. ChargeBox podporuje až 24 typů zařízení – mobilní telefony iPhone a iPod, ale také smartphony značky BlackBerry, mobilny vybavené operačními systémy Android, Windows Phone a další zařízení včetně přenosných herních konzolí.

LEGENDA PO 90 LETECH

Hned u hlavní brány bude k vidění dvojice strojů jedné značky, které dělí bez jednoho roku 90 let. A není to jen tak nějaký traktor – právě Farmall přispěl k zásadní proměně amerického zemědělství. Najednou byl k dispozici praktický, relativně levný a univerzální traktor schopný nahradit spoustu práce lidské i zvířecí. Měl vysokou světlou výšku, rychle nastavitelný rozvor náprav, nabízel vynikající rozhled, nízkou hmotnost a současně dostatečný výkon pro orbu a další činnosti. A tak jako změnil svět automobilů Ford T, farmaření proměnil ve 20. letech minulého století Farmall. (I když zprvu mu společnost International Harvester moc nevěřila a nejdříve jej uvedla na trh jen v Texasu.) Nový Farmall C má mj. motor 3,4 l a kabinu s digitální přístrojovou deskou.

OD CEPY PO KOMBAJN

Jak zásadně se za posledních více než sto let změnilo pěstitelství i chovatelství, si můžete připomenout v expozici Jihočeského zemědělského muzea. K vidění budou cepy, mlátičky, stabilní motory, historické traktory, návěsný kombajn, chybět nebude ani ukázka tradičního řemesla a seznámíte se tu i s životem v sadu, především pak se včelařstvím.

„Také, protože u nás je stále v rámci dotací dominantní část prostředků rozdělována tzv. na hektar bez dalších podmínek týkajících se způsobu hospodaření. Systém nadstavby je pak složitý a částka navíc není tak velká, aby byla dostatečně motivační a kompenzovala zemědělcům dané úsilí. Tedy jsem zastáncem zásadní změny, která však musí probíhat postupně, jinak bude zemědělcům odmítána.“

BLESK Když se vrátíme k závlahám – jednou budeme zavlažovat i pole s pšenicí?

„To bych věštila z křišťálové koule. Záleží, jak vše zafunguje dohromady, jak rychle bude klimatická změna postupovat, jak nastavíme dotace atd. Jisté je, že se závlahy budou muset rozšiřovat. Předpokládá se dá také posun v pěstování plodin.“

BLESK Co tedy možná přestaneme v Česku pěstovat? A co začneme?

Kůrovcová kalamita podle prodávanky Kateřiny Černý Pixové ještě neskončila.

„To se nedá tak snadno říci, protože už nyní je mnoho druhů zeleniny pěstováno ve velkých moderně řízených sklenících, a oteplování je až tak neovlivní. Ale i v pěstování na polích je řada postupů, která umožní zachovat původní plodiny. Které vydrží a které budou nahrazeny jinými, ukáže čas. Rozhodně je vhodné tímto směrem uvažovat a testovat pěstování i jiných, v našich krajích ne tak běžných plodin. Osevní postup tuzemských polí je velmi chudý a i zde je potenciál pro pozitivní změnu a větší pestrost obrovský.“

BLESK Mluví-li jsme především o půdě zemědělské. A když ten pohled rozšíříme?

„V urbánním prostředí se řeší rozpínavost a smršťování měst, více zeleně ve velkých městech, zelené střechy, snižování vysoké teploty, využívání vody v rámci recyklace a mnoho dalších. V lesích je to zase sucho a kůrovec.“

BLESK Co nás čeká s kůrovcem letos i v dalších letech?

„Domnívám se, že s kůrovcem se budeme dál potýkat, zjednodušeně řečeno, do doby, dokud bude oteplování pokračovat a brouk bude mít co žrát.“

BLESK To nezní moc optimisticky.

„Hlavní příčina, proč to má kůrovec v našich lesích tak jednoduché, je jediná: dominantní smrk jsme vysázeli na nevhodná stanoviště, s postupující klimatickou změnou je oslaben, a tedy více náchylný k napadení kůrovcem, který se v rámci monokultur snadno šíří. A vyšší teploty mu na-

víc umožňují během sezony četnější rozmnožení.“

BLESK Mnoho odborníků říká, že kůrovcová kalamita je šance, jak do lesů vrátit pestrost. Děje se to?

„Ano, bohužel ale stále zaznamenáváme i pokusy o obnovu smrkových monokultur v místech, kde les padl napospas kůrovci. Snad to bude ta menší část porostů. Na druhou stranu se dá předpokládat, že v důsledku kalamity nebude dostatek kapacit na řízenou obnovu lesa a část se ponechá přirozenému vývoji. Tedy vznikne les, který již zareaguje na probíhající změny a bude z hlediska stability či udržitelnosti kvalitnější. Bude však zcela jiný, než jak jsme zvyklí. Také dřevařské odvětví čekají velké změny.“

BLESK Abychom nekončili úplně negativně. Kolik procent zemědělců se už nyní o půdu stará tak, jak by se mělo?

„Hodně se v tomto zasazuje Asociace soukromého zemědělství, sdružující hlavně rodinné farmy. Troufnu si říci, že právě mezi nimi je těch odpovědných farmářů nejvíce. V rámci programu Pestrá krajina se snaží upozornit na farmáře, kteří hospodářím v prospěch krajiny, a tedy nás všech. Věřím, že prezentace farem úspěšných v tomto programu bude inspirací pro ostatní. Ovšem pokud to přepočteme na obhospodařovanou plochu, je to bohužel ta menší část.“

BLESK Což je způsobeno zažitým myšlením? Nebo touhou co nejvíce vydělat?

„Bude to nejspíš kombinace obojího. Zemědělec je podnikatel jako každý jiný a jeho cílem je zisk. Protože se však hospodaření v krajině v konečném důsledku týká nás všech, je nutná vhodná regulace a politika státu. Velkou roli však hraje i zažitá praxe a způsob myšlení ať již mezi zemědělci, nebo v celé společnosti. A to je možná ta těžší část k nápravě. I když i v tomto ohledu se věci posouvají a právě při návštěvách u farmářů v rámci hodnocení programu Pestré krajiny jsme již byli svědky uznání dobře hospodářících farmářů v rámci jejich místní komunity. A to je často mnohem větší odměna než finanční zisk.“

ZA KOLIK?

Vstupné: 200/120 Kč
Rodinné vstupné: 400 Kč
Online vstupenka přes portál na www.vcb.cz nebo www.zemezivitelka.cz: 160/100 Kč, rodinné vstupné: 340 Kč
PARKOVNÉ
Motorka: 90 Kč/den
Osobní auto: 180 Kč/den
Dodávka: 350 Kč/den
Autobus: 350 Kč/den
Parkování možné v čase 6:00 – 18:30, 30. srpna jen do 17:30. Platí pouze na parkovacích plochách Výstaviště České Budějovice a. s. – plochy před hlavní bránou č. 1, nebo na náplavce pod Dlouhým mostem.

Potkejte hvězdy

V pátek 26. 8. na Výstavišti v průběhu dne vystoupí Pavel Vítek, Petr Kotvald, Milan Drobny, Jakub Smolík, Pavel Novák ml., Jana Chládková či Petr Rezek. Stane se tak v rámci Dne regionálních stanic Českého rozhlasu.

Na Zemi živitelce zazpívají i Pavel Vítek a Petr Kotvald.

Norické koně můžete spatřit například při práci v lese.

Opět s noriky

Pro velký úspěch budou i letos k vidění v akci také čeští norici. Tato statná chladnokrevná zvířata s tisíciletou tradicí chovu na území naší republiky se aktuálně nejvíce využívají při práci v lese.

Bude to rychlostřih!

Ve čtvrtek se na předváděcí koně dopoledne i odpoledne soutěž v rychlostním střihání ovcí.

